

AZ IDŐ, AMI NEM SZÁMÍT

Golda most is ott kuporog a szekrény mellett. Nagyon rosszul néz ki, képtelen vagyok megszokni ebben az állapotában.

Pedig minden olyan jól indult. Egymásra találás, szerelem, házasság. Szegényes albérletünkben is boldogok voltunk.

'41 tavaszán egy ügyvéd levelet hozott Golda bácsikájától. Azt írta, hogy rossz idők jönnek, nem jön haza Berlinből. Amerikába megy. Végleg. A házát szeretett unokahúgának hagyja. Egyéb ingóságokról későbbi levélben szól majd.

Az ügyvéd ideadta a kész papírokat és a kulcsokat. Hihetetlen volt az egész. A kifizetett hónapot még a bérleményben töltöttük, csak mint egy múzeumba jártunk a házba.

Beköltöztünk. Rendet csináltunk. Amire nem volt szükségünk, dobozokban a padlásra hordtuk, hátha kell belőle valami majd Iczig bácsinak. Lassan a saját otthonunká alakítottuk a házat.

A bácsi nem jelentkezett. A por belepte a dobozokat a padláson.

Közben a háború rányomta a pecsétjét a világra, az országra, a városra és a mindennapjainkra. Goldát elbocsátották a gépírói állásából. Nagyon sajnálja, mondta a jegyző, de hát ezt a kockázatot nem vállalhatja. Golda származása, ugyebár...

Engem még megtartottak az állásomban, de egyre több és nehezebb munkát kaptam és egyre kevesebb pénzt.

'43 novemberében kétségbeesett volt a helyzetünk. Nem volt pénzünk tüzelőre. Elővettem a padlásra hordott dobozokat, hátha pénzé lehet tenni valamit a tartalmukból.

Ekkor újra megjelent az ügyvéd. Levél jött a bácsitól. Neki is, nekünk is. Arra kérte őt a bácsi, hogy hívjon meg minket a szokásos szilveszteri mulatságra, mintha csak őt hívná meg.

A nekünk címzett levélben Iczig bácsi hosszasan mesélte, hogyan került át Amerikába, hogy csinálta meg a szerencséjét. Aztán a végén szó került az ingóságokról, hogy csináljunk vele amit akarunk. Amire figyeljünk: a kéménytakarító lyukban van egy doboz. Az abban lévő ékszereket nyugodtan adjuk el, csak a gyémántos szettet tartsuk meg mindenképp és azt viselje Golda, mikor a mulatságba megyünk.

Vettünk tüzelőt és szép ruhát a szilveszteri mulatságra. Golda tündökölt, szerelmesebb voltam bele mint bármikor. Az ügyvéd is nagyon kedves volt, megdicsérte az ízlésünket, megcsodálta a gyémánt ékszereket és nagyon sok pezsgőt ivott velünk.

Január végén Golda pironkodva szólt, hogy úgy hiszi, terhes lett. Boldog voltam, boldogok voltunk pedig akkor már nagyon közel csapkodott a háború.

Tavasszal engem is végleg kirúgtak a munkából. Ételre is alig volt pénzünk. Lassan mindent eladtunk, csak azokat az ékszereket nem.

Jött a sárga csillagos rendelet.

Aztán be kellett vonulni a gettóba. Egy bőrröndnyi ruha. Ennyit vihettünk magunkkal. Goldám nagyon ügyes volt. Egy nagy sárga csillagot applikált a bőrröndre, az alá bedolgozta a ház és az ékszeres doboz kulcsait.

A gettóban harmincan voltunk egy akkora szobában, mint a ház szalonja.

Három nap után egy ór kiharcolt. Átvitt egy másik épületbe, egy irodába. Ott ült az ügyvéd egy óriási íróasztal mögött. Ridegen kérdezősködött. A gyémántos ékszerek sorsát akarta tudni. Nem mondtam semmit. Átvittek egy másik helyiségbe. Kicsi, sötét szoba. A fal össze vissza spriccelve vérrel. Kikötetett, azután verni kezdett. Nem mondtam semmit, csak kérleltem, hogy hagyja abba, hogy tévedés, hogy haza akarok menni a feleségemmel. Addig ütött, amíg elájultam.

Mikor magamhoz tértem, velem szemben Golda volt kikötve. Zokogott. Könyörgött, hogy hagyják békén, ő terhes.

Mikor az ügyvéd ütésre emelte a bikacsököt üvöltve mondtam el, hogy hol vannak a kulcsok, hogy vigyen mindent, amit csak akar, csak Goldát ne bántsa.

Kaján vigyorral engedte le a bikacsököt. Sajnálja, mondta, hogy ennyi időbe tellett, hogy megjöjjön a jobbik eszem és ugye megértem, hogy emiatt muszáj megbüntessen.

Az egyik őrtől elkérte a szuronyát. Háromszor szúrta gyomron Goldát. Nem fogtok több zsidó fattyat a világra szarni – üvöltötte.

Másra nem emlékszem, csak hogy egyszer csak itt voltunk a házban. Hogy nem tudok leülni egy székre sem, mert keresztül megy a testemen. Vagyis, hogy nincs is testem.

Csak libbenek jobbra-balra a szobákban, semmit sem jelent az idő. Ő csak kuporog ott a szekrény mellett. Próbálja eltakarni a hasán lévő szörnyű sebeket.

Dél lehetett, a nap állása szerint, amikor kattant a zár. Megjött az ügyvéd. Golda visítva suhant felé, karmolni akart, azt hiszem, de csak átment rajta.

Az ügyvéd fütyörészve húzott egy széket a megfelelő helyre. Rögtön megtalálta a dobozt és benne az ékszereket. Nem volt mohó. Szépen visszarakott mindent a helyére úgy, ahogy volt.

Pihenjetelek csak, motyogta az orra alá, hiszen most már itt fogok lakni veletek.

A ruhásszekrényhez ment. Kivette a legjobb selyempizsamámat és belebújt. Az ágy fölül leakasztotta az esküvői képünket és berakta a szekrény mögé és mint aki jól végezte dolgát, lefeküdt aludni.

Nekünk az idő nem számít, mégis azt hiszem, nagyon sok idő eltelt már. Mi csak várunk valamire. Nem tudom mire, de a gyilkos itt maradt a házban, s azóta is a mi ruháinkat hordja.